

FYLLPRÅM, m. 2. (fam.) Se *Fyllhund*.

FYLLPUPPA, f. 1. (fam.) Se *Fyllkaja*.

FYLLSTEN, se *Fyllningssten*.

FYLLSVIN, n. 5. (fam.) Se *Fyllhund*.

FYND, n. 5. (i fornspråket *Fundr*) 1) Forn-saker, som blifvit funna i jorden eller annorstädes. *F. af nedgrädda skatter i jorden delas emellan jordägaren och den, som hittade skatten, med undantag af gamla mynt och konststycken, hvilka måste hembjudas kronan.* — 2) (fig.) Oförväntad, tillfällig förmån. *Göra ett godt f.*

FYNDIG, a. 2. (af *Finna*) 1) Som lätt finner, påhittar utvägar, medel, råd. *En f. man. Ett f-t hufvud.* — Bildar sammansättningen *Svarfyndig*. — *Syn.* Fintlig, Rådig. — 2) (bergsbr.) Så benämnas en malmgång, som innehåller de malmer, hvilka utgöra föremål för grufdriften.

FYNDIGHET, f. 3. Egenskapen att vara fyndig. — *Syn.* Fintlighet, Rådighet.

FYNDIGT, adv. På ett fyndigt sätt, med fyndighet. *F. utlänt. Svara f.* — *Syn.* Fintligt, Rådigt.

FYR, m. 2. 1) (ursprungligen) Eld. Brukas numera icke i denna bem., utom i de militära uttrycken: *Gifva f.*, afbränna ett gevär; *ge f!* eller blott *F!* kommandoord af samma betydelse. — 2) (sjöf.) Ett eller flera, på eller vid en strand, i toppen af tornformiga byggnader (fyrtorn) eller fastliggande fartyg (fyrskjepp) anbragta ljus, i ändamål att vägleda seglare och varna för i grannskapet befintliga grund eller klippor. Se vidare *Blänkfyr*, *Dubbelfyr*. *På fyrtorn reflekteras ljusen vanligtvis medelst paraboliska metallspeglar. Stadig f.*, med jemt lysande sken. — 3) (fam.) Se *Fyrsprång*. *Köra i f.*, på *f-en*. — 4) (fam.) Gäckeri. Förekommer endast i talesättet: *Hålla f. med någon*, gäckas med honom. I denna och föreg. bem. är ordet oböjligt.

Anm. Ordet hette äfven i fornspråket *Fyr* eller *Fur*, beslägtadt med det grekiska *Pyr*.

FYR, m. 2. (prov.) Gosse.

FYRA, v. n. 1. 1) Elda. Brukas mest i följande sammanställningar: *F. af*, se *Affyra*. (Fam.) *F. på*, (aktivt) tända upp; (neutralt) äfv. lägga mer på elden; äfv. elda dugtigt. — 2) (sjöf.) Underhålla en fyr.

FYRA, grundtal. Tre och en tillsammans. *F. års tid. De voro f. F. gånger.* (Fig. fam.) *Gå på f. fötter*, på händer och fötter. *Sträcka alla f. ifrån sig*, ligga utsträckt rak lång utan tecken till rörelse. *Talas vid emellan f. ögon*, säges om två personer, som talas vid utan vittnen. Se äfv. *Emellan-fyra-ögon*. (Ordspr.) *F. ögon se mer än två*, det är i många fall bättre, att vara två än en, vid arbete, förrättning, o. s. v., emedan den ene ser, märker, påfinnar, hvad den andre icke ser, o. s. v. — S. f. 1. 1) Siffror, som betecknar talet fyra. — 2) Kort med fyra tecken eller s. k. ögon. *Spader f.*

FYRABEND, fyrbänd, m. sing. oböjl. (förvrängd af t. *Feierabend*) Ledighet ifrån arbete på aftonen. *Hålla f. Arbete på f.*, särskilt arbete utom det vanliga, under den tid, då man eljest har ledigt om aftnarna.

FYRAHANDA, a. oböjl. Af fyra slag, fyra slags.

FYRAHUNDRA, grundtal. Fyra gånger hundra.

FYRAHUNDRADE, ordningstal. Som i ordningen följer näst efter den trehundra nittionde nionde.

FYRAPUNDIG, a. 2. *F. kanon*, som afskjuter en kula om fyra skålpunds vikt.

FYRAPUNDING, m. 2. 1) Fyrpundig kanon (se föreg. ord). — 2) Vigtlod, som håller fyra pund.

FYRATAL, n. 5. Räknetalet fyra.

FYRATIO, grundtal. Fyra gånger tio. *F. är gammal.* — Sammandrages ofta till *Fyrtio* (uttalas i dagligt tal fyr'tio ell. för'tio, hvilket äfven gäller om häraf hänledda och sammansatta ord).

FYRATIONDE, ordningstal. Som i ordningen följer näst efter den trettonionde. Jfr. *Fyrtio*.

FYRATIOÅRIG, a. 2. 1) Fyrtio år gammal. — 2) Som varar eller varat fyrtio år.

FYRATUSEN, grundtal. Fyra gånger tusen.

FYRATUSENDE, ordningstal. Som är i ordningen näst efter den tretusende niohundra nittionde nionde.

FYRÅRIG, a. 2. 1) Fyra år gammal. — 2) Som varar eller varat fyra år.

FYRBENT, a. 1. Som har fyra ben.

FYRBLADIG, a. 2. Som har fyra blad. Säges om blomkronor, äfv. om skärande verktyg.

F. blomkrona, pennknif.

FYRBOLL, fyrbäll, m. 2. Se *Fyrkula*.

FYRBÅK, m. 2. (sjöf.) Båk (se d. o.), för-

sedd med fyr (bem. 2).

FYRBÅT, m. 2. Benämning på ett slags fordom brukligt mindre brännarefartyg med två framstam.

FYRBÖSSA ell. FYRBYSSA, f. 1. Ett slags fordom bruklig grof artilleripjes, ej mer än fyra fot lång, hvarmed kastades Fyrkulor.

FYRDELA, v. a. 1. o. 2. Dela i fyra delar. — *Fyrdelande*, n. 4. o. *Fyrdelning*, f. 2.

FYRDELTA, a. p. 1. Delad i fyra delar.

FYRDUBBEL, a. 2. 1) Fyra gånger så stor. — 2) Säges om något, som består af fyra likadana eller liknande saker, eller blott varande af samma natur, samma art. Jfr. *Dubbel*, 2.

FYRDUBBELT, adv. Fyra gånger; fyra gånger så mycket. *F. så stor. Gifva f. igen.*

FYRDUBBLA, v. a. 1. 1) Göra fyra gånger så stor. — 2) Upprepa fyra gånger. — 3) Framte, framställa, återgifva i fyra lika exemplar. — *Fyrdubblade*, n. 4. o. *Fyrdubbling*, f. 2.

FYRREGGARE, m. 5. Se *Knäfselsspjut*.

FYRFALDIG, a. 2. Se *Fyrdubbel*.

FYRFALDIGA, v. a. 1. Se *Fyrdubbla*. — *Fyrfaldigande*, n. 4.

FYRFALDIGHET, f. 3. Egenskapen att vara fyrfaldig.

FYRFALDT, adv. Se *Fyrdubbel*.

FYRFAT, n. 5. Stort kärl af metall, hvori glöd lägges, för att uppvärma rum, värma mat, äfv. till te- och kaffekokning, m. m.

FYRFINGRAD, a. 2. (bot.) *F-t blad*, fingerlikt blad, som har fyra småblad, hvilka utgå från spetsen af bladskaftet.

FYRFOTA, f. 1. 1) (pop.) Ödla. — 2) (i finare umgängesspråket, tilljordt eller skämtv.) Svin.

FYRFOTAD, a. 2. Som har fyra fötter.

FYRFOTADJUR, n. 5. Djur, som har fyra fötter.

FYRHUGGA, v. a. 5. (böjes som *Hugga*) Hugga fyrkantig (timmer, sten). *F-ggen sten*, se *Qvadersten*. — *Fyrhuggande*, n. 4. o. *Fyrhuggning*, f. 2.

FYRHÄNDNING, m. 2. (nat. hist.) Djur, tillhörande andra ordningen af däggdjuren, med händer på alla fyra lemmarna. *F-arne innefatta Apor och Markattor*.

FYRHÄNDT, a. 1. (nat. hist.) Säges om djur, som hafva händer på alla fyra lemmarna.

FYRHÖFDAD, a. 2. (i myt och saga) Som har fyra hufvuden.